

Kmet, delavec in obrtnik
naj bodo narodu vodnik!

Izbaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 50—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—
Inserati po tarifi. — Pie-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Nefrankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetst

Glasilo „Zveze slovenskega kmetstva“.

Vsako uživa vse sadove
svojega dela in marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račun
pri pošt. čekovnem za-
vodu št. 11.568.

Kaj hočemo mi in kaj hočejo drugi.

Tedenski koledar.

Sedaj na jesen spravlja kmečko ljudstvo svoje pridelke domov. Nekaj se je obneslo, drugo ne. Pred vratmi je zima. Za naše podeželsko ljudstvo prinaša zima velike socialne skrbi. To in ono je treba popraviti, treba se je oskrbeti z obleko in obutvijo, treba bo plačati posle, treba je plačati davke in obresti in tako naprej. Denarja pa nikjer nikoli ni. Treba je torej, da ljudstvo vsaj del svojih težko pridelanih sadov spravi na trg in jih proda, da se dobi novce za najpotrebnejše reči.

Od daleč, ure in ure hoda, pripeljejo naši mali kmetiči na svojih vozovih svoje pridelke v mesta in trge na prodaj. Toda cene so tako nizke, da se niti voznja ne izplača. Pretekli teden so n. pr. v Ljubljani prodajali lepe zeljate glave po K 1.50 za komad. Recimo, da je pripeljal voz zelja v Ljubljano iz okolice Kranja. Vozil je 2 uri v mesto in 2 uri nazaj. Če je naložil na voziček 300 komadov glav, je naložil veliko. Če je prodal komad po K 1.50, je znašalo izkupilo K 450,— ali 112 dinarjev 50 par. Iz tega zneska naj pokrije vrednost gnojila, dela, vožnje s konji in prehrano v mestu. Če vse še tako nizko računamo, vidimo, da kmet ne samo nič ni zaslužil, ampak da je še doplačal. Tako približno je tudi z ostalimi njegovimi pridelki. Če pojde tako naprej, mora naše podeželsko ljudstvo, morajo naši mali kmečki domovi popolnoma propasti.

Kaj pravijo k temu esesarji?

Naši esesarji neprestano kriče, da zastopajo samo oni koristi našega podeželskega kmečkega ljudstva. Ljudstvo je v to doslej tudi verjelo in danes sedi 20 Koroščevih poslancev v Beogradu, ki so bili izvoljeni s samimi kmečnimi glasovi. In kaj pravi njihova stranka sedaj? V esesarski »Socialni Misli« in v »Slovenec« dokazujejo s številkami, da je socialna beda našega kmečko-delavskega ljudstva na vrhuncu in sklepajo iz tega, da je edini izhod ta, da začne naš malokmetijski narod prehajati v obrt in industrijo. Z drugimi besedami se pravi to, da našemu poljedelstvu ni nobene pomoči več, da je treba zidati fabrike, v katerih bo naše kmečko ljudstvo delalo kot navaden mezdni delavec, popolnoma odvisen od tujega fabrikanta ter bo morda »zaščiten« samo od tiste socialne politike, ki že danes redi na tisoče uradnikov na račun našega slabo plačanega delavstva.

Tako daleč so prišli naši esesarji s svojo gospodarsko modrostjo. Oni trde, da za našega malega kmeta ni druge pomoči, kakor da popusti svoj dom in gre služiti svoj kruh kot navaden delavec.

Kaj pravijo pa buržujski demokrati?

Naši demokrati so izrazita kapitalistična stranka, ki je doslej gledala le na to, da se zaščiti gospodarski interesi kapitala, to je fabrikantov in bank. Na poljedelske produkte kmetov pa so naložili celo izvozne carine, na tisto pa, kar naše ljudstvo mora kupovati, to je na orodje, na obleko, obutev, kavo itd. pa so naložili takšne visoke uvozne carine, da mora biti drago vse ono, kar naše kmečko-delavsko ljudstvo kupuje za življenje. Ta stranka prav dobro vé, da imajo

od takšne gospodarske politike korist zgolj maloštevilni kapitalisti, vse ostale ljudstvo pa ogromno škodo. Teh kapitalistov pa je pri nas tako malo, da bi ne mogli izvoliti v Sloveniji niti enega samega poslanca. Zato mora njihova stranka tako delati, da drži del kmečko-delavskega ljudstva v zmoti, češ tudi mi zastopamo vaše koristi. V ta namen izdajajo tudi časopise, ki jih večinoma zastoj dele ljudem in v katerih pišejo, kako da so vneti za koristi kmeta in delavca. Ljudstvo te časopise bere in marsikdo se pusti zaslepit, ker ne vé, da na drugi strani ljudstvo te časopise prav drago plača, pri vsem, kar kupi in seve tudi pri davščinah.

Kaj pravimo mi?

Mi pravimo: Naše slovensko ljudstvo sestoji iz kmeta in delavca. Velika večina naše gospode je pokvarjena ter je na razpolago vsakomur, ki jo more ali hoče kupiti. Tako je bilo v Avstriji, tako je še danes. Samo prav majhen del naših izobražencev je ostal zvest kmečkemu ali delavskemu rodu, iz katerega je izšel.

Mi pravimo: Res je, da mora našega kmečko-delavskega človeka vzeti vrag, če bo šlo tako naprej, kakor je šlo doslej. Če bodo v državi vladali sami kapitalisti, to je bankirji in fabrikanti, bodo oni bogati, ljudstvo bo pa berač. Zato mora kmečko in delavsko ljudstvo skupaj, da samo zaščiti sebe in svoje koristi in spozna, da ga pokvarjena gospoda ne sme več zastopati. Med esesarji danes ni več tistih starih ljudi, ki so imeli srce za kmeško ljudstvo. Oni danes trdijo, da za naše poljedelstvo ni nobene rešitve več, da mora vse ljudstvo postati fabrični proletarijat.

Mi pravimo: Za vsak narod je sreča, ako ima prav veliko delavnih kmečkih domov. Kmečki dom je treba zaščititi, ker je jedro naroda. Treba je državno gospodarsko politiko voditi tako, da bo delo kmečko-delavskega ljudstva dobilo pravo vrednost. Treba je regulirati davščine in carine, ki hudo tepejo naše gospodarstvo in vse delovno ljudstvo. Treba je povzdigniti naše kmetijstvo na stopnjo, ki bo odgovarjala pridnosti našega ljudstva in krajevnim razmeram naše zemlje, klime, rodovitnosti itd. Treba je dvigniti našo živinorejo, prasičerejo, vinogradništvo in kletarstvo itd. in se boriti za to, da se bodo ti produkti lahko in dobro spravili v denar.

Mi pravimo: Smo tudi za delavstvo in male obrtnike, ki bodo mogli tem boljše živeti, čim bolj se bo godilo številnemu kmečkemu ljudstvu. Proletarstvo je zlo, je nesreča, ki se ji moramo upirati do zadnjega. Zato hočemo, da imej tudi delavec svoj dom in da po možnosti ostane v stalnem stiku z domačo zemljo. Delavec in mali obrtnik sta naravna zaveznika podeželskega kmečkega ljudstva. V vseh velikih rečeh imata enake interese in tisto duševno skupnost, ki jo ustvarja vsako produktivno delo.

Zato smo za to, da država ne sme in ne more biti kapitalistično-fabrikanška, kakor hoče demokratska stranka; da ne sme in ne more biti industrijska, kakor zahteva to danes naša zmešana klerikalna stranka, temveč mi hočemo, da bodi miroljubna kmečka država z mnogimi ti-soči svobodnih kmečkodlavskih domov, kulturna in vsakemu pravica, ki dela in nosi njena javna bremena.

Položaj.

Ko smo pred nekaj meseci zvedeli, da je srečno sklenjen sporazum med Srbi in Hrvati, smo se tudi mi sporazuma iskreno veselili v pričakovanju in trdni veri, da se bo tudi v Sloveniji marsikaj obrnilo na bolje, zlasti v gospodarskem oziru, in pa da se bodo popravile krivice, ki so jih za-

Danes pa kažejo dejstva, da gre prepočasi. Zvesti svoji obljubi, da bomo svojim pristašem vedno brez ovinkov povedali resnico, hočemo poskusiti tudi današnje stanje razložiti.

Sporazum, ki je bil sklenjen med Srbi in Hrvati, je veliko delo, ki se je izvršilo na inicijativo zelo vplivnih in visokih oseb v Beogradu, tako visokih, da mirno lahko trdimo, da se je sporazum moral skleniti. V vodilnih krogih najmočnejše srbske stranke so sporazum tudi večinoma odobraval. Pravimo, da le večinoma, kar pomeni, da ne vsi! Med onimi, ki v svojem srcu niso za sporazum, izgleda, da se nahajajo tudi najvplivnejše osebe v radikalni stranki.

Pašić je sicer že parkrat slovesno izjavil, da je za sporazum. Državniki pa včasih povedo v svojih izjavah le to, kar morajo povedati, ne pa tega, kar zares mislijo. Zato je treba tudi tozadevne Pašičeve izjave previdno pretehtati in soditi vrednost njegovih besed po — dejanjih!

Kakšna so ta dejanja? Mi gledamo na svojo žalost, kako vse gospodarsko zakonodajno delo zastaja. Iz ministrskih sob ne pride na svetlo skoro nobena rešitev še tako važnih in nujnih zadev. Storjene krivice se ne popravljajo več, ali pa silno počasi. Parlament pa so začeli pošiljati na počitnice, namesto da bi delali!

To ne more biti v smislu sporazuma. Nekatje morajo biti gotove za preke, ki se izvedbi sporazuma upirajo, čeprav proti volji jako visokih in tudi po ustavi zelo merodajnih krogov. To se pravi, da se bje med močnimi činitelji v državi lud boj za in proti sporazumu. Kdo je za sporazum in kdo je proti sporazumu, po vsem, kar smo povedali, ni težko uganiti.

Velike zasluge, ki si jih je pridobil Nikola Pašić za predvojno Srbijo, so zgodovinsko dejstvo, ki ga nihče ne taji in ki mu jih vsak rad priznava. Vendar je razloček med bivšo malo Srbijo in današnjo državo SHS približno tak, kakoršen je med upravo skromne kajžarije in upravo obširnega veleposestva. Izkušnja nam kaže, da so tudi bajtarji ali osebenki jako dobri gospodarji na svojih malih posestvih. Vprašanje pa je, če bo osebenek dorasel svoji nalogi tudi na obširnem veleposestvu, kajti uprava in gospodarstvo na veleposestvu je nekaj drugega kakor pa obdelovanje skromne njivice. Upamo, da bo to primero vsakdo razumel.

Mogoče je tudi, da bi Nikola Pašić novo posestvo rad obdeloval samo s svojimi ljudmi. Svoje neomejene in odločilne moči namreč nihče ne da rad iz rok. Če ima Pašić take želje, so nam te sicer razumljive, bojimo se pa, da so neizpolnjive, ker je naše državno veleposestvo preveliko, da bi mogel na njem gospodariti le en sam človek in to na način, ki je bil mogoče dober na malem posestvu. Naše novo državno veleposestvo zahteva sodelovanje vseh moči in to je tisto, vsled česar je sporazum potreben, čeprav se mu nekateri še upirajo.

Potreba sporazumnega gospodarstva v državi je tako jasna, da mora vsak izprevideti, da bo treba prej ali slej sporazum tudi izvajati. To je dobro spoznal tudi mogočen činitelj v državi, ki je pravi tvorca sporazuma, in na njegovi strani stoji vsi, ki res ljubijo svojo državo, in ki hočejo, da bi bili dobrot in moči te države deležni vsi, in ne samo eni.

Zato mi tudi najmanj ne dvomimo, kako se bo boj za sporazum in proti sporazumu končal. Zmagala bo ideja sporazuma, čeprav morda še ne takoj. Naša naloga pa je, da mirno počakamo izid tega boja in da sedaj, dokler ta boj še traja, s svojimi skromnimi močmi podpremo one, ki so za sporazum. Bok ob bok s Hrvati si bomo priborili zmago. Obvaruj pa nas Bog pred obupom, če ne gre vse tako gladko kakor si to želimo. Če bomo vzdržali, bo prav za nas in za one, katere podpiramo.

Da pa zlasti pri nas v Sloveniji ostaja vse pri starem, je predvsem

krivda Koroščeve stranke, ki ima skoro vse slovenske mandate v svojih rokah. Oni so postavni predstavitelji Slovenije. V rokah slovenske ljudske stranke počiva vsa politična moč Slovencev. Ta politična moč pa je v esesarskih rokah toliko vredna kot stran vržen denar! Esesarji so namreč zaigrali ves kredit in ugled Slovencev do zadnjega ficka. Oni ne pomenijo ne med Srbi ne med Hrvati prav ničesar več in ne bodo nikoli več kaj pomenili. Glasovi, oddani za Koroščevo stranko, so skozi okno vrženi denar, kajti Slovenci smo tepeni baš zaradi tega, ker jih politično zastopa Koroščeva stranka, ki so ji leta 1919 v Beogradu pogrnili mizo in jo z vsem dobrim obložili. Esesarji pa so s to mizo tako nerodno ravnali, da so jo sami prevrnili in so vse, kar je bilo na nji dobrega svinje požrle. Koroščeva stranka je brezmiselnost izročila dober in lep slovenski grunt, ne da bi si izgovorila za naše ljudstvo primeren kot in užitek v novi državi. Kako pa se enkrat odane pravice težko in polagoma zopet nazaj pribore, to vemo dobro iz vsakdanjega življenja. Zato pa je bila velikanska politična napaka našega ljudstva, da je izročilo svojo politično

„Kmetijska Matica“.

Te dni se dotikajo knjige »Kmetijske Matice«, pakar se takoj prične njih razpošiljanje. Naročniki, ki so vplačali potom poverjenikov ali pa neposredno pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Janez Trdinova ul. 8, znesek 30 Din, dobe tri knjige, in sicer: 1. »Veliki koledar Kmetijske Matice« za l. 1926. Razen tega koledarja vsebuje ta knjiga prispevke, ki so jih dali sledeči pisatelji: inž. Ciril Jeglič, Ivan Albreht, Tone Gaspari, inž. Mikuž, Fr. Gombač, Anton Pevc, Dr. Spiller-Muys, Alfonz Završnik, dr. Janko Rajar, državni svetnik dr. Škarja, primarij dr. Dergane in dr. Joža Arko. Koledar bo trdo vezan. 2. »Zbirka kmetijskih nauk«, I. knjiga. Spisal kmetijski svetnik V. Rohrmann. Obseg 10 pol. 3. »Črni pajek«. Velezanimiva povest iz življenja švicarskih kmetov. Nemško napisal Bitzius, poslovenil dr. Joža Glonar. Knjiga obsega 7 pol.

To je prvoletni književni dar Kmetijske Matice. Kdor količjak pozna današnje tiskarniške cene, ta ve, da ima podjetje izgubo, ako daje za 30 dinarjev tri knjige takega obsega, kakor so spredaj navedene in na tako odličnem papirju, kakor so tiskane te knjige. Toda Kmetijska tiskovna zadruga stremi za tem, da

Dnevi:

- 15. november: nedelja: Leopold.
- 16. november: ponedeljek: Otmar.
- 17. november: torek: Gregorij.
- 18. november: sreda: Odon.
- 19. november: četrtek: Elizabeta.
- 20. november: petek: Feliks (Srečko).
- 21. november: sobota: Darov. Mar. Dev.

Sejmi:

- 15. november: Poljčane, Vransko.
- 16. november: Sv. Martin pri Litiji, Radeče.
- 17. november: Metlika.
- 19. november: Raka na Dolenjskem, Podsreda, Št. Jur ob južni žel.
- 20. november: Gorenja Planina.
- 21. november: Hotedršica, Podčetrtek, Sv. Barbara v Halozah, Št. Jur ob Tabornu.

moč zopet tisti stranki, ki mu je zapravila grunt in premoženje! Zato pa bo potrebno pri prihodnjih volitvah to veliko politično napako popraviti in sicer — temeljito. Popraviti tako, da bo Koroščeva stranka res temeljito tepena.

nudi kmečkemu prebivalstvu čim največ strokovnega in takega berila, ki je v stanu v kmečkem ljudstvu samem vzbuditi ljubezen do kmečkega dela in življenja ter nuditi nasvete za lajšanje raznih težav, katerih je v življenju kmečkega ljudstva žali-bog toliko najti. To je stremljenje »Kmetijske tiskovne zadruge« in od nje ustanovljene »Kmetijske Matice«, zato pri podjetju ne išče nikakšnega dobička, nego je celo pripravljeno neizogibne izgube pokrivati s pomočjo drugih virov.

Začetek je storjen, a začetek je najtežji. Vnaprej bo šlo lažje, ker ni dvoma, da bo vedno večji tudi krog onih, ki razumejo koristnost »Kmetijske Matice« in bodo radi tega voljni sodelovati, bilo pri nabiranju naročnikov, bilo s spisi. Akcija je zamišljena dobro, plemenito, vsled česar pri njej sovražnikov ne potrebujemo, a prijatelji sodelavci, podporniki, ki so čiste nesebične misli, so dobrodošli!

Kdorkoli bi se za kakršnokoli sodelovanje pri »Kmetijski Matici« zanimal, naj se blagovoljno obrni na naslov: »Kmetijska tiskovna zadruga« v Ljubljani, Janez Trdinova ulica 8.

Miloš Štibler.

Razne politične vesti.

Sramota. Pretekli teden so hoteli Lahi v kinu umoriti Mussolinija. Zaroti so pravčasno prišli na sled. Odkritje zarote in rešitev Mussolinija pa je dalo povod fašistom za kruto masečevanje nad vsemi, ki so bili po mnenju fašistov z zarotniki v zvezi. Med »zarotnike« so šli tržaški fašisti tudi primerske Slovence, čeprav vsakdo vé, da imajo naši bratje vse druge politične in gospodarske skrbi, kakor brigati se za stvari, ki se dogajajo med Lahi in Rimu. V svoji podivjanosti se je fašistovska druhal v Trstu spozabila tako daleč, da je napadla tiskarno društva »Edinost«, jo popolnoma razdejala in pokradla vse, kar se je dalo premakniti. To je sramota za celo Italijo, ki ji ni para. Pri nas se sramuje najbolj posurevel odrasel človek položiti svojo roko na slabotnega otročiča, Lahov pa ni sram znašati se nad maloštevilnimi Slovenci in to prav brez vsakega vzroka. Naš najboljši odgovor na tako sramno dejanje bi bil gospodarski boj kot laškega blaga, ki itak ni nič prida. Na drugi strani pa dokazuje sramotni dogodek v Trstu, kako krvavo je potreben

v naši državi sporazum doma, da bomo kolikor mogoče močni in čvrsti tudi na zunaj.

Predsednik HSS Stjepan Radić v Beogradu. V nedeljo 1. novembra se je odpravil celo vodstvo HSS v Beograd radi neurejenih političnih razmer. Predsednika Radića je sprejel kralj v triurni avdijenci. Predsednik je v tej avdijenci razložil zahteve kmečkega ljudstva. Nato se je sestal ministrski svet pod predsedstvom kralja k seji. Na seji se je razpravljalo o važnih političnih vprašanjih ki se tičejo naše države in specijlno o kmetijskih zadevah. Nadaljevala so se posvetovanja pri min. predsedniku Pašiću, katerega je predsednik Radić dvakrat obiskal.

Zakaj se je predsedstvo HSS odpravljalo v Beograd. Hrvaški kmetijski narod, organiziran v Hrvaški kmečki stranki pod predsedstvom Radića, je sklenil sporazum s srbskim narodom, organiziranim v radikalni stranki pod predsedstvom Pašića. Sporazum je samo takrat kaj vreden, če je odkrit in se prizna obema, ki sta sporazum sklenila, enake pravice in enake dolž-

nosti. Iz sporazuma je nastala vlada srbske radikalne stranke in Hrvaške kmetijske stranke. Po vsebini sporazuma bi se morale razmere v državi temeljito spremeniti in celo državno gospodarstvo postaviti na kmetijski temelj. Pri enem delu srbskih radikalov pa se je izkazalo, da sporazuma ne upošteva in da hoče vladati po starih gosposkih manirih. Predsedstvo HSS se je odpeljalo v Beograd, da zahteva, da se začne vladati v vseh ministrstvih v smislu sporazuma, da se temeljito pomeže s samostojno demokratičnim policijskim ostanom in da se vlada kmetijska država v kmetiskem duhu. Tem zahtevam bodo morali v Beogradu ugoditi, če so v resnici za sporazum. Ne gre se za to, da bo predsednik Radić minister, če bo minister, bo samo v taki vladi, ki bo pravična vsem in ne samo enemu delu.

Slavenci in sedanja vlada. Ne more biti vlada popolna če ni v njej zastopani tudi Slovenija. Ne more Srb zastopati v notranji politiki hrvaških interesov tako, kot jih zastopajo Hrvatje sami; pravtako pa tudi Hrvatje ne morejo zastopati interesov Slovenijev taki meri, kot bi to storil Slovenec. SLS, ki ima mandat slovenskega naroda, da ga zastopa v vladi, tega ne more storiti, ker se je izključila sama pri delu za ljudske pravice. Samostojni demokrati so politiki s kapitalističnim programom, zastopajo le banke in veleindustrijo, zato so v tej vladi, v kateri imajo kmetje precejšen vpliv, nemogoči. V poštev za vstop v vlado pridejo torej le poslanci »Zveze slov. kmetijskega ljudstva«. Naša naloga je, delati in se boriti za pravice kmetijskega ljudstva tako dolgo, da bo narod sam dal pri volitvah mandat ZSKL, da ga zastopa v vladi. Zato vsi v boj za naše gospodarske pravice!

Resnica je in ostane resnica. Povedali smo, da se je naša inteligenca navzela v prejšnjih časih, ko se je večina šolala na Dunaju in v Gradcu, nemško-liberalnega duha. Ta duh pa je bil večinoma židovski, ali kakor pravimo po domače, čifutski. Zidje so namreč obvladovali v bivši Avstriji ves tisk in vse časopise. Kar pa je stalo v tem časopisu tiskano, so manj poučeni ljudje vse verjeli, ker je bilo pač tiskano. Na to, kar je stalo tiskano v nemško-židovskem časopisu, je verjela tudi slovenska inteligenca in kakor vse kaže, verjame še danes. Vse to smo mi povedali odkrito v zadnjih številkah našega lista. To pa »Jutro« nikakor ni prav, da smo mi to povedali. »Jutro« in njegova za njim stoječa inteligenca bi namreč še danes radi videli, da bi slovenski kmetje še danes sedeli na tistih limanicah, kakor nekdanj. Nas to ne veseli in še veliko manj bi nas veselilo, da bi slovenski kmetje še znanprej sedeli na starih dunajskih od čifutov nam nastavljenih limanicah in se tepli za »liberalce« in »klerikalce«, kakor nekdanj pod Dunajem. Mi pa kljub »Jutrovic« jezi na naše ugotovitve, ki smo jih tudi dokazali, da so resnične, vztrajamo na tem, da je liberalno-klerikalni boj za nas dandanes, v novih razmerah, velikanska oslarija in zato pravimo še enkrat, da je treba te ostanke iz stare Avstrije zagnati za plot v samostojno-demokratske koprive. Mi pravimo: Dajmo Bogu, kar je božjega, kralju, kar je kraljevega, državi, kar je državnega, duhovščini, kar je njenega, »liberalcem« in »klerikalcem« pa vsakemu tri brece, kakor jih zaslužijo.

Čemu so nam »liberalci« in »klerikalci«? Liberalce in klerikalce se gremo zato, da se veseli nekdo tretji. Tako je bilo že v stari Avstriji. Kadar je hotela biva avstrijska vlada Slovencem pritegniti eno okoli ušes, je razdražila pri nas v Sloveniji liberalno-klerikalni boj. Mi smo se tepli med seboj za prazno slamo, dunajska vlada se je pa smejala, prav po pregovoru: Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima. Tako je tudi dandanes. Mi, oslički in telčki, se še vedno prepiramo za stvari, ki jih je ves svet že zdavnaj vrzel v staro šaro, vlade se nam pa vsem skupaj smejejo in to po vsej pravici. To vidimo najbolj pri davkih. Le pogledjmo na deželo, ali pa tudi v mesta. Če »klerikalce« le more, »potunka noter« liberalce, češ, ta liberalna baraba naj le plačuje, da bo ves črn. Če pa more »liberalce« »klerikalce« noter potunkati, kakor pravimo, ga pa tudi. Davčna oblast se pa smeja. In tako gre na vseh koncih in krajih, namesto da bi Slovenci in zlasti slovenski kmetje in delavci držali skupaj in nastopali složno. Komur to oči ne odpre, temu ni za pomagati. Zato pa pravimo še enkrat: Naj se vojskuje dr. Korošec za »klerikalce« kolikor se hoče, dr. Žerjav naj se tepe za »liberalce« in za svojo slavnato »napredno fronto« kolikor se hoče, slovenske kmete in delavce pa naj vendar že enkrat sreča

pamet, da na take trparije ne bodo več nasledili in da se bodo složno borili za svoje skupne pravice.

Zakaj je dr. Pucelj »v vladi«? Tako se namreč vprašuje samostojno demokratsko ali zerjavovsko »Jutro«. Odgovorjamo: Če ne za drugo, je posl. Pucelj v vladi stranki zato, da tišči vrata, da dr. Žerjav ne more v vlado. To pa je za Slovenijo velikanskega pomena! Kjerkoli se namreč vtiha vmes dr. Žerjav, se povsod uresničuje znani izrek dr. Tavčarja o cekinu v roki, ki se izpreminja v neko drugo stvar podobne barve.

Dr. Korošec v Dalmaciji. Eseelesarjem je silno neprijetno, ko vidijo, kako se jim majejo tla pod nogami v Sloveniji. Posebno jih jezi, da se naše ljudstvo čim dalje bolj oklepa naše »Zveze«, ki je resnična slovenska ljudska organizacija brez vsake tuje navlake. Eseelesarji se vsled tega boje, da ne bi izgubili pri prihodnjih volitvah v Sloveniji preveč mandatov, dr. Korošec pa se še posebej boji, da bi prišel v parlament samo s par poslanci, ki z njim vred vsled svoje malostovitosti ne bi prav nič pomenili. Zato se je ozrl dr. Korošec po pomoči drugam, in sicer v Dalmacijo. Tam je priredil več shodov in sestankov, ki so po poročilih v »Slovenec« vsi »sijajno uspeli«. Nam se pa zdi, da so vsi ti shodi sijajno uspeli samo v »Slovenec«, v Dalmaciji pa nekoliko manj. Zlastno je za dr. Korošca in za njegovo politiko, da mora hoditi iskati pomoči drugam, ker je v Sloveniji več najti ne more. To je najboljši dokaz, kako strahovito je njegova politika skrahirala na vsej črti.

Prezgodnje veselje. Koroščevo časopisje je pretekli teden poročalo s silnim veseljem, da Stefan Radić še ne pride v vlado, ampak da se je vrnil iz Beograda v Zagreb samo kot »ministrski kandidat«, ki pa ne more do vlade. Cela stvar pa stoji nekoliko drugače kakor jo slika Koroščevo časopisje. Stefan Radić bo prišel v vlado in bo tam tudi imel nekaj besede. Čisto postranskega pomena pa je, kdaj pride v vlado oziroma kdaj postane minister. Glavno je, da bo postal minister in to jako veljaven in vpliven minister, vse drugače veljavni in vpliven, kakor pa je bil svojčas dr. Korošec s svojimi tovariši vred. Da pa že danes se ni minister, to ni njegova krivda, ampak je treba vzroke iskati drugje. Njegovemu vstopu v vlado se protivijo za njegovim hrbtom močnejši gospodje, so pa na svetu še bolj močnejši gospodje, ki se tudi dolgih brad ne ustrašijo. Tega pa Koroščevo časopisje ne pove, ker

tega povedati nece, ampak misli, da se bo dalo slovensko ljudstvo še nadalje drzati v temi nevednosti in nepoučenosti. Te eseelesarske štrene bomo mi pocasi nekoliko zmešali.

Poglavje o zmagovaleh in premagancah. V zadnji številki našega lista smo napisali, da se Srbi smatrajo še vedno za zmagovalce, nas pa imajo za premagance. To svojo trditve kljub »Jutrovim« opazkam tudi še znanprej vzdržujemo, ker je to res! Preko tega dejstva ne pomagajo nobene še tako lepe besede o »bratstvu« in o »jugoslovensstvu«, ker dejanja govore svoj jezik! Slovenskim kmetom svetujemo, naj vprašajo le svoje sinove, ki služijo pri vojaki, koga imajo gospodje za »Svabac« in kako se jim godi. Tu ne pomagajo nobena opravičevanja, ker govore dejanja! Tudi davčna praksa v Sloveniji je dejanje in skrb za slovenske ceste itd. je dejanje. Več nam menda ni treba povedati.

Konecena slika. V nedeljski številki je »Slovenec« prinesel sliko, ki kaže, kako sede dr. Žerjav, posl. Pucelj in Prepeluh pri mizi in kvarirajo, s trnjem kronara Slovenija pa te kvartopirce žalostno gleda. S to sliko je hotel »Slovenec« pogreti staro laž, da delajo dr. Žerjav, Pucelj in Prepeluh skupaj. Če se prav spominjamo, smo že neke brali tiskano, da je za časa volitev dal »Slovenec« dopisnik-duhovnik iz Beograda v Ljubljano telefonirati ostudno laž, da je dobil Prepeluh od dr. Žerjava denar za volitve, in tej laži je res nasledilo lepo število ljudi. Trditve, da so Koroščeveci vrgli to laž v svet, le-ti, kolikor se spominjamo, niso ugovarjali, ugovarjal pa je g. Prepeluh, ki je še danes pripravljen vsakomur dokazati, da ni nikdar prejel iz Žerjavovih rok ali pa sploh od samostojnih demokratov niti vinarja. S ponavljanjem takih laži si »Slovenec« ne bo povečal svojega že zelo padlega ugleda!

»Ko brez miru okrog divjam, prijatelji vprašajo me: kam?« Tako si je žalostno pel g. Korošec prejšnji teden po Dalmaciji, kamor si je šel živce mirit, ker so ga doma »prijatelji« preveč vprašali, kaj misli o Gospodarski Zvezi, o Zadrugi zvezi in o Gospodarski zadrugi banki.

Ne kupujte

preden si ne ogledate velike izbire zimskih oblek in ulstrov pri

JOS. ROJINA - LJUBLJANA

Interesente vabimo na ogled!

Dopisi.

KRANJSKO.

Smlednik. — Povsod traja šolski pouk že dva meseca, pri nas pa smo še vedno brez učitelja in učiteljice. Šola je lepo zaprta in čaka boljših časov. Otroci pa napredujejo v nevednosti. Ne vemo, kje je vzrok, da ni šole. Ako se res šola toliko učiteljev, potem bi se pač dobila kaka učna moč. Kakaj se krajni šolski odbor nič ne pobriga. Seveda mnogo tudi ni pričakovati od njega, ko pa se nahajajo pri nas možje, ki javno govorijo: »meni je vseeno, ali se vrši šolski pouk ali ne, saj jaz nimam otrok«. — Tudi značilno, kaj ne? — Druga odlika je pač naš občinski odbor; oziroma oni, ki imajo večino v odboru. Za občino se ničesar ne stori. Dozdeva se nam, da se nekatere vasi v občini zapostavljajo, ker se predlogi odbornikov nič ne vpoštevajo — onih namreč, ki so v manjšini. — Občinske seje se vrše vsake svete čase ena, kakor bi bilo vse v najlepšem redu. Ljudje se pa zgražajo nad občinskimi cestami, ki že dolgo niso bile popravljene ter se nahajajo v skrajno žalostnem in zanemarjenem stanju. Ne vemo, zakaj plačujemo občini raznovrstne doklade, ko se nič ne napravi. Saj so vendar dobre občinske ceste glavni znak umnega gospodarstva v občini — ne pa — kakor se je nekdo izrazil, vsoto denarja, ki ga ima občina. Seveda najraje bi naši očenci vpeljali tlako, toda saj imajo že skušnjaje, da to ne gre tako enostavno. — Dokler se občina ne zgane, smo tudi sklenili, da na krajih, kjer se prefaka po občinskih cestah gnojica kar v potokih, postavimo za prevažanje splave. Imenovali se bodo pa »Purgarjevi splavi«.

Dvorska vas pri Vel. Laščah. Tukajšnji za napredek vneti kmetovalci se že dolgo bore za šolo. Ker od nikoder ni bilo pomoči, so se kratkoma odločili, da sami postavijo poslopje in zahtevajo v njem otvoritev šole. Stavbni prostor je že kupljen.

Sedaj vaščani sami kopljejo ter navažajo kamen, pesek in les. Načrti so že pripravljeni. Upati je, da se Dvorjancem želja po šoli kmalu izpolni. Vzorno vas, ki tako ljubi izobrazbo in svoje otroke, postavljamo za vzgled vsakemu kraju!

Hlebše pri Leščah. V nedeljo dne 8. novembra sta praznovala v krogu svojih domačih g. Kristan in njegova soproga p. d. Božič svojo zlato poroko. Ključemo jubilentoma, kakor vsem domačim krepke čestitke in želimo slavljenca še dolgo solčno življenjsko jsen!

BOHINJSKI KOT.

List za listom pada. In zopet nam umrl je mož, mož pošteniak od nog do glave. Prezgodaj, niti 40 let star je moral leči k večnemu pokoju v ono grudo, ki jo je tako ljubil, s tako strastno ljubeznijo obdeloval, mož, ki s je, četudi navaden kmetijski sin, zavedal v polni meri svojih državljanških in stanovskih dolžnosti. Mirno spava danes gori na visokih Zalah. Mogoče, da pri tem sanja tudi o napredku Bohinja, ki si ga je začrtaval v svojih načrtih, mogoče sanja tudi o tem, kako si pribori človek kal smrti z delom za splošno človeštvo. Mogoče — mogoče! Mesto godovanja smo ga spremljali na Martinov dan, da mu izkažemo ono čast, ki jo je v polni meri zaslužil. Bil je to naš prvoborilec, naš tovar, Martin Zupane, p. d. Žvan iz Srednjevasi, čigar gospodarsko soodločevanje se označuje najjasneje s tem, da je bil odbornik občine, načelnik gasilnega društva in blaginjski sirarske zadruge v Srednji vasi. Težko mu bo najti nadomestive. Zuparječa soproga in 5 nepreskrbljenih otrok. — Možu-vzor-poštenjaku častni spomin, žalujočim preostalim naše najiskrenejše sožalje!

Davki in protesti. Nedeljski protestni shod radi preobdajenja je izborni uspel. Bohinjci si želimo samo še dosti takih govornikov-strokovnjakov kot to pot, ki zna v poljudni be-

sedi tudi podeželanu razjasniti, kaj sme in do kam sme. Z odobravanjem soglasno sprete, za gotove kroge ostra resolucija je najbrže radi nerazumevanja ali potvorbe s strani gg. ovaduhov napravila preveč prahu pri kompetentnih oblastih. Za nas zadošča, da o poteku shoda porizvedujejo na vse strani in da se nas hoče zigosati za protidržavni element. Za danes samo to: G. dr. Šavnik ali katerikoli njemu podrejeni uradnik v naših očeh še ni država SHS. Prihodnjič pa še kaj več.

STAJERSKO.

St. Rupert v Sav. dolini. Tukaj je po kratki in mučni bolezni preminula ga. Anica Cizej roj. Brišnik, učiteljica na ljudski šoli v Orliasi. Pogreb se je vršil v nedeljo ob 3. uri popoldne na tukajšnjem pokopališču ob ogromni udeležbi ljudstva in stanovskih tovarišev in tovarišic. Od rajnice so se z ganljivimi besedami poslovili: gospod župnik Grobelšek iz Gomiljskega, g. Mirko Zdošek, nadučitelj v Letusu, učenska Sketova iz Orleasi ter neka gospodična iz St. Jurja ob Taboru kot njena prijateljica iz mladih let. Pevec so ji pri odprtem grobu zapeli par ganljivih žalostink. Pokojnice je bila skrbna vzgojiteljica mladine, zato jo bomo težko pogrešali. Vsem preostalim pa naše iskreno sožalje!

IZ AVSTRIJSKE KOROSKE.

iz Koroške. (Kako se godi koroškemu kmetu?) Jedro slovenskega ljudstva na Koroškem je kmetijski stan. On je ohranil stare slovenske šege in navade. Edino kmetijski stan je ostal na svojem mestu in se ne da izpodriniti, ker ima kolikor toliko življenjske pogoje. S kmetijskim stanom stoji in pada slovenski živelj na Koroškem. Kmetijski stan pa danes v Avstriji propada. Razmere so takšne, ki kmetijskemu stanu nikakor niso v korist. Vse gospodarstvo je tako urejeno, da je kmetu v škodo. To seveda ni nobeno čudo, ako pomi-

slimo, da je v Avstriji 80% nekmetijskega prebivalstva. V takem slučaju imajo seveda besedo stanovi, ki jim je vse prej pri srcu, nego kmet. Prav posebno so razočarani kmetje v nekdanjem plebiscitnem ozemlju, najbolj tisti, ki so glasovali za Avstrijo. Se se najde kje letak, ki je v dobrem spominu, ker obeta kmetom, ako pridejo k Avstriji, da pet let ne bo treba plačati nobenega davka. To je bilo seveda imenitno agitacijsko sredstvo, kajti kaj je marsikateremu bolj neprijetno, kakor plačevati davke? Ali je bilo to res? Ne. Ne samo ene vrste davka, nego šestnajst različnih vrst davkov so naložili na rame ubogega kmeta. Kmet kmeta denarja, da bi davke plačal. Kako bi ga tudi imel, ker vsled za kmeta slabe carinske politike svojih produktov ne more vnovčiti ali komaj po sramotno nizki ceni. Tako prihaja vsakega pol leta eksekutor in hodi od kmeta do kmeta ter zapisuje, kar bi se držalo. In ko pridejo rubežni na občine, da jih na običajnem prostoru nabijejo, je to seveda za dotičnega nekaj neprijetnega. Če bo šlo tako dalje, se to seveda ne bo več smatralo za sramotno, kajti vsemu se ljudje privadijo in se bodo morali tudi temu. Ker je davek treba plačati prej, nego pridejo po kravo, konja itd., se mora dobiti denar kjerkoli. Letajo okrog in prodajajo, kar se da po nizki ceni prodati, ali iščejo na posodo, ako kje dobijo, kar je seveda še slabše. Blizajo se še slabši časi. Cela armada brezposelnih bo zahtevala ogromne vsote iz državne blagajne. Kmet pa nima niti delavcev, nima jih, ker jih ne more vzdrževati, zato njegovo gospodarstvo propada. Žal, da je s tem prizadet tudi slovenski kmet, ki je nehote in po krivdi drugih prišel v avstrijsko državo. — Lovro Potočnik.

PAZITE, DA NE BODETE PREVARANI! Radi neštetihi zamenjav, ki se dogajajo zahtevajte pri trgovcih razločno le milo »GAZETA«! Ponaredbe odklanjajte.

Novice in razno.

Spodnještajerske posojilnice, ki so izgubile svoje naložbe v Gradcu pri Verbandu, dobe te dni nakazano prv kvoto za pokritje izgub. Poslanec Pucelj je vse potrebno ukrenil pri min. financ, da bo v prihodnje zagotovljena tudi druga kvota.

Osebná dohodnina. Poslanec Pucelj in HSS klub so postavili vse svoje sile, da že v prihodnjih dvanajstih dneh dosežejo spremembo dohodninske lestvice. Dolžnost finančnega delegata dr. Šavnika je, da sedaj tudi on stavi sličen predlog ministrstvu.

Radičevi kmetijski poslanci bodo predlagali v prihodnjem dvanajstinskem zakonu spremembo trošarinkega zakona na vino. Pri finančnem ministru pa bodo vložili predlog za spremembo »Pravilnika o trošarinah na vino v Sloveniji«.

Zaupnice za Pašica je predlagal občinski odbor v Grosupljem. Pomagalo ne bo mnogo. Amnestija vojaških beguncev. Na željo kmetijskih poslancev je kralj podpisal ukaz, po katerem so oproščeni kazni vsi oni vojaški begunci, ki se javijo pristojni oblasti do 1. januarja 1926.

Društvo slovenskih absolventov kmetijskih šol ima dne 22. t. m. ob 10. dopoldne izredno glavno skupščino v Ljubljani v gostilni Novi svet, (Prešernova soba) na Gosposvetki cesti. Dnevni red: Razpust društva in pristop članov k Društvu kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. — Prosimo točne in sigurne udeležbe! — Odbor.

Državna kmetijska šola na Grmu je 31. oktobra t. l. zaključila svoj 52. letnik. Šola je tega dne zapustilo 28 absolventov celoletnega oddelka, ki so prestali izpite večinoma s prav dobrim in dobrim uspehom. Priznalna diploma se je podelila Ivanu Vrabčiču iz Jelše pri Litiji kot najboljšemu učenec. Dne 5. novembra t. l. se je otvoril 53. letnik tega zavoda. Za vstop v šolo se je prijavilo 86 prosilcev, ki jih pa radi pomanjkanja prostorov žal ni bilo mogoče vseh sprejeti. Sprejeto se je 62 učenec v starosti od 16 do 26 let. Od teh obiskuje letno šolo, to je celoletni oddelk 34 učenec, zimsko šolo, to je zimski oddelk pa 28 učenec in sicer prvi letnik zimske šole 15, drugi 13 učenec. En učenec je slavonski Hrvat, vsi ostali pa so Slovenci in sicer je 6 italijanskih državljanov, 4 avstrijski državljan, 1 ostali pa so državljani naše kraljevine. Učenci so iz raznih pokrajin slovenske zemlje in sicer je Dolenec 18, od teh 1 Belokranjec, Gorenjec je 19, Notranjec 11, Stajerc 5; Primorec 3, 1 Vipavec, 4 Korošci in en

Slavonec, skupaj 62. Kmetijska šola na Grmu bode v prihodnjem letu obhajala štiridesetletnico svoje premetitve iz Vipavske doline na Grm na Dolenjskem. V tem času je ta najstarejši slovenski zavod te vrste vzgojil lepo število zavednih in naprednih slovenskih kmetovalcev.

Kuharske bukvice za kmetke žene in dekleta je priporočil prosvetni oddelek pri velikem županu v Ljubljani. Na to opozarjamo podeželsko učiteljstvo in pa kraj. šolske svete na deželi. Da se najdejo marljivi razpečevalci tudi med učitelji, priča dejstvo, da je ena šola razpečala v enem tednu 60 knjižic. Knjižica nudi za vsak letni čas svoje posebnosti. Segajte pridno po njih. Cena je 6 dinarjev, po pošti 7 Din. — Naroča se pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Janez Trdinova ul. 8.

Dva rajhenburška roparja, Fabijan Gršič in Tomo Sebalj, sta bila aretirana na ljubljanskem kolodvoru.

50 rodbin se je zastripilo v selu Busovača v Bosni, ker je nek kmet prodal mesarju na steklini obolelo živinče. Mesar o boleznih baje ni vedel ničesar in je meso prodal. Vse bolnike so spravili takoj v bolnico.

Čuden lov. Na Stajerskem, ob avstrijski meji je Lojze Hernah, pastirček pasel živino in obenem pazil na malo deklico. Naenkrat se približa velik ptič in se loti deklice. Fant pa ni bil strahopeten, nego je planil nad ptico, ga pograbil za vrat in zadavil ter odnesel lastniku lova. Tu se je ugotovilo, da je fant ulovil divjega petelina posebno velike vrste.

Lovska sreča. V zadnjem času je v Krimskem pogorju ustrelil bančni uradnik g. J. Skale iz Ljubljane velikega jelena, 298 kg težkega. V Sv. Petru pod Sv. gorami je ustrelil 160 kilogramov težkega jelena g. F. Kramer.

Cigan izganja hudiča. K posestniku na Kapli sta prišla dva cigana pod pretezo, da mu popravita kotel. Izkoristila sta naivnost gospodinj in ji namignila, da je vzrok njene gospodinjske nesreče vrag, ki čepi v kotlu. Izgnati ga more starejši brat s pomočjo Kolomanovih bukev, če mu gospodinja izroči 1000 Din. Sirota je tekla v svoji lahkovernosti od kmeta do kmeta, da si izposodi imenovano vsoto. Vsa upehana je doma izročila goljufu denar in še dva fina prta, ki ju je moral cigan bojda podariti slovenski cerkvi v Mariboru. Nato sta jo pa oba cigana pobrisala v smeri proti Sp. Kapli, kjer jima je šlo na limance še nekaj kmetov. K sreči so ju orožniki kmalu prišli.

Najdeno mosko truplo. V Širjah pri Zidanem mostu v bližini posestnika Sromla so našli v prepadu mosko truplo. Poklicana komisija je dognala, da je bil mrtvec 43 let stari, v Grosupljem rojen Tone Ahlin.

Podivjani bik. Posestnik Jager v Trbovljah ima bika, ki se prosto pase med živino. Te dni je nenadoma zdivjal in se je zagnal na posestnico Pavlo Strojovo, ki je gnala kravo po cesti. Zena mu je komaj ušla v neko leseno barako, s kravo pa se je bik toliko časa bodel, da ji je končno odlomil rog.

G. drja Korošca kot predsednika »Zadružne Zveze v Ljubljani« prosimo, naj javnosti pove, koliko milijonov dinarjev dolguje »Gospodarska zveza« »Zadružni zvezi«. Ljudje so razburjeni, zato je nujno potrebno, da javno poveste, koliko denarja je »Zadružna Zveza v Ljubljani« posodila »Gospodarski zvezi«.

Šestorke je baje povila neka kmetica na Španskem. Tako poročajo »veliki« dnevniki. Če ta ni predebela, kakor je sploh marsikaj predebela, kar čitamo v »velikih« dnevnikih.

Romarjev je v letošnjem svetem letu bilo v Rimu še okoli 600 tisoč iz Italije in iz ostalih držav celega sveta.

Neka Francezinja je bila obsojena na smrt, ker je umorila svojega ljubimca. Pred izvršitvijo smrtni kazni je v ječi porodila dvojčka in sicer dve deklici.

Nova vrsta goljufije. V Pijačenci v Italiji je izginil nek trgovec. Našli so njegovo obleko vse krvavo in so bili prepričani, da je bil umorjen. Po preteku več tednov pa so moza našli čilega nekje v Švici, dasiravno si je nadel drugo ime. Priznal je, da je izvršil več tatvin in je rad tega hotel oblasti odvrniti od sebe s tem, da je uprizoril svojo navidezno usmrtnitev.

Poštnih uradov je na celem svetu 335.000. Več kot polovica jih odpade na Evropo, napreč 170.000. V Ameriki jih je 78.000, v Aziji 66.000. Ostalo odpade na Avstralijo in Afriko.

V bogati Angleški je en milijon in 300 tisoč ljudi brez dela in brez kruha. To je posledica tega, ker so tam vedno ščitili samo fabrike, kmeuje pa so pustili popolnoma propasti.

Tako je prav! Sodišče v Novem Sadu je obsodilo nekake gimnazijanskega ravnatelja na dve leti ječe, ker je prodajal šolska drva in poveril tudi nekaj za šolo namenjenega denarja.

50.000 konj so letos nakupili v Ameriki za Belgijo, Francijo, Nemčijo in Italijo. V teh državah mora revno ljudstvo uživati konjsko meso. Tatovi so navrtali blagajni pri kmetih in tovarni v Celju in odnesli 7000 dinarjev.

Rabelj Zjedinjenih držav ameriških gre v pokoj, ker mu država ni hoteli povišati plačo. Usmrtil je doslej 140 ljudi. Njegova plača je znašala 250 dolarjev t. j. 12.500 din za vsako usmrtnitev. Za vseh 140 usmrtnitev je torej dobil skoraj dva milijona dinarjev in vendar pravi, da s to plačo ne more izhajati. Zato gre v pokoj. Za njegovo mesto se poteguje več sto ljudi, med njimi so inženirji, pridigarji, gledališki igralci in peveci. Kakor znano se v Ameriki vrši usmrtnitev z elektriko.

Koliko je bilijon? En milijon je 1.000.000. Ena milijarda je 1.000 milijonov. En bilijon je 1.000.000.000 ali milijon milijonov. Ako bi kedo mogel šteti 200 v eni minuti in bi dnevno štel 12 ur tedaj bi rabil nad 19 tisoč let, preden bi preštel en bilijon.

Zanimivost koledarja. Marsikdo je že imel v roki koledar, ne da bi pri tem postal kaj pozoren, dasi je v njem mnogo zanimivega. Vsakdo, ki vse dobro pregleda, najde na koledarju mnogo zanimivega. Tako n. pr. se vsako leto začne in konča z istim tedenskim dnevom, razun v prestopnem letu. Mnogo mesecev se tudi vedno začneja z istim dnem v tednu, tako januar in oktober, september in december, ravno tako februar, marec in november. Manj, naglo se zapazi, da se nobeno stoletje ne prične s sredo, petkom ali soboto. Za vraževerne ljudi bo tudi zanimivo, da se je pričelo leto 1914 s četrtnim, dnevom, ki je bil posvečen nemškemu bogu groma Donarju. Tudi leto 1925 se je pričelo s četrtnom, toda upajmo, da bo leto mirno.

Naznanilo preselitve!
Zobni atelje Filip Ogriča
je od 25. novembra dalje
v poslopu novomeške pošte.
Do tega dne se stranke ne sprejemajo.

Dohodninski davek. Dohodnina za leto 1925 je sedaj predpisana in izkaze o predpisu že pošiljajo občinskim uradom. Občinski urad razglasi, kedaj so razstavljeni izkazi in v katerem času je čas za pritožbe. Dolžnost vsakega davkoplačevalca je, da gre v občinski urad pogledati, koliko dohodnine so mu predpisali. Če je predpis krivičen, naj se takoj spiše pritožbo na pristojno okrajno davčno oblastvo. Kdor ne bo pravočasno vložil pritožbe, temu ne pomaga pozneje nobena stvar več. Zato naj niko ne zamudi s pravočasno vložitvijo pritožbe. Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani je izdala knjižico »Dohodninski davek, ki stane 10 Din. V tej knjižici je točno popisano, kako je vložiti napoved in priziv. Priporočamo, da vsak davkoplačevalec to knjižico kupi, da se ve ravnati in prihranjen bo vsakemu marsikak kovač.

Kaj je Njujork? To je ameriško mesto, ki šteje blizu 6 milijonov ljudi, skoraj polovico toliko kot cela Jugoslavija ali Češka, oziroma toliko kot cela Avstrija z Dunajem vred. V Njujorku je več Italijanov, kakor v Rimu in ena desetina vseh židov celega sveta. Ima 1500 cerkev. Vsak dan pride v mesto 300 tisoč obiskovalcev. Vsakih 52 sekund prihaja en osebnih vlak. Vsakih 13 minut se vrši ena poroka, vsakih 6 minut je en porod. Vsakih 10 minut se otvori novo podjetje, a vsakih 51 minut nastane novo poslopje. To je Njujork!

Ali je zdravo spati v hlevu? Tudi v Švici na deželi spijo ljudje radi v hlevu, kakor pri nas. Pravijo, da je zdravo spati v hlevu in da je posebno priporočljivo v kravih hlevih spanje ljudem, ki imajo slaba pljuča. Neki zdravniški strokovnjak pa prihaja po svojem dolgem opazovanju ljudi, ki spe v hlevih, do zaključka, da je spanje v hlevih škodljivo. Strokovnjak je natančno preiskal najmanjše dele iz hlevnega zraka potom mikroskopa in je uvidel, da zrak v hlevu, ako se dolgo vdihava, zelo škoduje. V zraku v hlevih je polno malih delov prahu, živalske dlake in mladih delov kože, pa tudi malih živalic, kar človek sprejema v sebe in kar udere v njegovo telo ter se prime pljuč ali las in kože človeka. Ljudje, ki spe v hlevih, dobijo na glavi lišaj in lasje jim izpadajo.

Krepak odgovor. Ko je Filip II. leta 1586. poslal k papežu Sikstu V. svojega odposlanca, da mu izreče v njegovem imenu čestitke k izvolitvi, je bil papež, ko je zagledal mladega človeka pred seboj, precej nevoljen in je rekel: »Vaš gospod očitno nima preveč ljudi, ker mi pošlje poslanca brez brade.« Sledil je odgovor: »Ako bi bil moj gospod vedel, da gre Vaši svetosti samo za brado, bi bil Vam poslal kozla in ne plemenitasa.« Papež se je obrnil, plemenitasa pa tudi in konec je bilo razgovora.

Pravi vzrok. Sinko vpraša očeta: »Zakaj petelin tolikokrat poje?« Petelin zapoje vsakokrat, kadar se kdo zlaže, pravi oče. »Toda petelin poje vendar najbolj rano zjutraj, ko vsi ljudje še spijo!« ugovarja sinko. »Da, pravi oče, toda v tem času se tiskajo jutranji dnevniki!«

Sienskiewicz: Potop. — Iz poljščine prevel dr. Rudolf Mole. 5. in 6. snopič. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna zadruga. Cena 25 Din s poštnino vred. — V Sienskiewiczovih delih, katere izdaja Tiskovna zadruga, je izšel romana Potop 5. in 6. snopič. Nadaljni snopiči izidejo v kratkem.

Janez Zagar: Vrtinec. Drama v treh dejanjih. Izdala Zveza kulturnih društev, založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. 1925. (Oder, 12. zvezek). Cena s poštnino vred Din 18.75. — Realistična povojna slika nesrečnega zakonskega življenja na kmetih. — Dekle je pri izbiranju ljubimcev hladno računalo in bili so ji travniki, njive, hiša bolj všeč kakor srce. In tako je drug drugega naveličana, v desetih letih zakonske pokore postala vsaka beseda zbadljiva, vsaka kretanja grožnja. Mož, v bistvu sicer pošten in skrben gospodar, postane ob njeni strah skoraj zločinec nad lastnim otrokom, tašča mučenica skuša pomiriti sovražno duhove in v trpljenju preizkušnji svaki, ki se je s težko prisluženim denarjem vrnil iz črni ameriških rogov k bratu, se komaj izgrga njenim mrežam. Bogato dejanje, ostrina ozna oseb, preprosta scenerija, krepke dialoge bodo uspelemu prvcu mladega domačega dramatika zagurali trajno in hvaležno mesto na naših podeželskih odrih.

Srbi, Hrvati i Slovenci v Americi. Pod tem naslovom izide knjiga, ki bo zanimala vsakogar, posebno pa ljudi, voljne izseliti se v Ameriko. V predplačilu stane 150 Din, ko bo dotiskana, pa bo stala 200 Din. Naroča se pri Biblioteka »Bankarstva«, Zagreb 6, Moravska ulica 30.

Gospodarstvo.

Kmetijska dela v novembru.

V splošnem in pri živini. V novembru se navadno začneja pri nas mrzlo vreme. Zategadelj se zavarujemo pred mrazom v stanovanjih z zimskimi okni. Popravimo tudi hleve in zadelamo odprtine, skozi katere bi mogel prihajati mraz do živine. Dovažamo drva in steljo, da se bomo grehli po zimski ob zakurjeni peči in da bo živina ležala v suhih ležiščih. Pomnimo, da mraz in mokrota živalim škodujeta enako, kakor človeku. V mrzlih hlevih je treba živali boljše krmiti, nego v toplih, ker živali porabijo mnogo krme za vzdrževanje telesne toplote. Svinje pitajmo s krmili, ki vsebujejo obilo toščob, da dobimo več masti in slanine. Ne pozabimo tudi na kokoši, osobito, ako je zapadel sneg. Če hočemo, da bodo kokoši tudi po zimi nesele, jim je polagati razen navadnega zrnja tudi nekoliko solnčnice, zdrobljenega in v testo predelane laškega kostanja in želoda. Vrh tega jim je ponuditi dvakrat na dan tople pitne vode ter jih vobče držati na toplem. — Ostra zima zgodaj v novembru prinaša šestokrat južno vreme o Božiču in Novem letu. Zategadelj kroži na kmetih prislovica, ki se glasi:

Če gos Martina po ledu plazi,
k Božiču rada po blatu gazi.

V vinogradu. Gnojimo s hlevskim gnojem, kompostom, gnojnicjo ali umetnimi gnojili. Če smo se odločili zaradi težavnega dovoza gnojiti z umetnimi gnojili, mesto s hlevskim gnojem, tedaj storimo najbolje, ako damo zemljo preiskati z ozirom na hranilne snovi po kakem kmetijsko-kemijskem zavodu. Pristojbina za takšno preiskavo zemlje znaša razen kolkovine za prošnjo še 18 Din. — Najboljši gnoj je vsekakor dobro ohranjen (konzerviran), to je od deževnice neizpran in neizsušen hlevski gnoj, ki zemljo obenem rahlja in izboljšuje fizikalno, dočim je umetna gnojila samo kemično izboljšujejo. S hlevskim gnojem spravimo v zemljo potrebne množine sprstenine (humusa), ki je za razvoj različnih nizkih bitij (mikroorganizmov) v zemlji neobhodno potrebna. Brez mikroorganizmov bi bila naša zemlja pusta in nerodovitna, kajti eno se sklada z drugim in višja bitja ne morejo obstojati brez najnižjih (t. j. bitij s samo eno celico). Z gnojenjem nadomeščamo hranilne snovi, ki smo jih odvzeli zemlji s trgatvijo in rezjo (ako rožja nismo v vinograd nazaj spravili). Od hranilnih snovi porabi vinska trta največ kalija, dušika in fosforove kisline. Te tri hranilne snovi je potemtakem treba zemlji vračati v dovoljni meri. Hlevski gnoj vsebuje povprečno 0.50 odstotkov dušika, 0.63 odstotkov kalija in 0.26 odstotkov fosforove kisline. Zemlja potrebuje v enem letu približno 80 kg dušika, 30 kilogramov fosforove kisline in 100 kg kalija na 1 ha. Na en oral je potemtakem potrebno pri triletnem gnojenju najmanj 300 metrskih stotov, to je 50 do 60 vozov hlevskega gnoja. Gnoj podkapamo ob priliki jesenske kope v jarke med posameznimi črtami, toda ne pregloboko. Pregloboko v zemljo spravljen gnoj bi le počasi trohnel ter v gobočini zemlje ne prišel do svojega popolnega učinka. Dobro je tudi gnoj enakomerno raztrositi ter ga pri kopi strgati v jamice ali jarke. Dež in sneg nakvasita z zemljo pomešan gnoj in zemlja ga takorekoč posrka vase. Osipajmo eno- ali dveletno trsje, v nižavi pa tudi starejše trte, da ne pozebejo pozimi. Kjer obdelujemo zemljo z vprežno živino, tam se v jeseni pri oranju trsje zagrne, na spomlad pa zopet odgrne.

V sadonosniku. Po spravljanju sadja v jeseni bi marsikdo mislil, da je konec letnih opravil v sadonosniku. Vendar umen sadjar najde tudi v poznem jesenskem času na drevju dovolj posla. Odpadlo listje pograbbimo ter porabimo za steljo. Če pa hočemo sadne škodljivce in bolezni uspešno zatirati, storimo najbolje, ako odpadlo listje sežgemo. Misliti je treba na gnojenje sadnega drevja, kar je eno najvažnejših opravil naprednega sadjarja v pozni jeseni. Mlado, do 6 let staro drevje gnojimo najbolj tako, da potrosimo drevesne kolobarje s hlevskim gnojem ali kompostom, ali jih polijemo s stranišnico (fekalijami). Starejše sadno drevje gnojimo na ta način, da izkopamo pod koncem vej ali pod drevesnim kapom 30 cm širok in 30 cm globok jarek, v katerega nasujemo gnoja ter ga pokrijemo z zemljo. Debele korenine okoli debela ne sprejemajo hranilnih snovi, temveč le najfinejši resam podobne ko-

reninice, ki se nahajajo v zemlji približno tako daleč od debela, kakor drobne vejice od debela nad zemljo. — Z gnojnico gnojimo najzdatnejše, ako je nalivamo v 15 do 20 cm globoke luknje, ki jih napravimo s kolom ali mouro pod zunanjim robom drevesne krošnje. Prav dobro je tudi polivati z njo trato ali rušo pod drevjem. Četudi gnojica ne doseže vselej drevesnih korenin, se nima bati izgube. Posrkale jo bodo travne koreninice in nam bodo za to delo hvalezne. Za gnojenje z umetnimi gnojili veljajo ista načela, kakor za gnojenje travnikov. Če imamo sadna drevesa na razpolago, presajamo sadno drevje, dokler je vreme ugodno. V jeseni vsajena drevesa prej poženo, nego v pomladi vsajena. Mlado sadno drevje, katerega smo posadili v zadnjih treh letih, obdamo s koljem, ki ga varuje pred zajci, ali pa drevje pomazemo z mažo, ki jo napravimo iz kravjeka, krvi in ilovice. Kjer zajec ovoha kri, se ne bo lotil drevesne skorje. Drevesni kolobar prekopamo z lopato ali motiko. S tem omogočimo pristop zraka do korenin ter hitrejšo razkrojevanje hranilnih snovi v zemlji. V drevesnici pripravljamo sejalne prostore za prihodnje leto. Zatiramo sadne škodljivce, kot kravo uš ter velikega in malega zimskega pedica. V sadnih shrambah razbirajmo jesensko in zimsko sadje vsaj enkrat na teden, da preprečimo škodo po gnilih. Kdor hoče obvarovati sadje pred gnitjem, naj ga drži na hladnem in zračnem prostoru ter naj dotični prostor žvepla večkrat z navadnim žveplom.

Na polju. Spravljajmo repo, korenje in druge pridelke, ako jih nismo spravili že v prejšnjem mesecu. Izvažajmo gnoj in gnojivo na njive, ko ni drugega nujnega opravila. Orjimo globoko jesensko brazdo, da izboljšamo obdelovalno plast zemlje. V ta namen se poslužimo najbolj železnih plugov za globoko oranje znamke »Universal« od tvrdke Melichar-Umrath-Bäcker, ki jih ima v zalogi generalno zastopstvo omenjenih tovarn za poljedelske stroje F. Smola v St. Jurju ob juž. žel. Lahki univerzalni plug stane 975 Din. Če imamo v bližini polja lapor na razpolago, moremo gnojiti v jeseni z laporjem, ki deluje na isti način kot apno. Saj je tudi apno glavna njegova sestavina. Poleg apna nahajamo v laporju še glino in nekoliko peska. Imamo glinasti ali ilovnati lapor, apneni ali pešeni lapor in razne vmesne variacije laporja. Če je zemlja lahka in peščena, potem ji pomagamo z glinastim laporjem, če je pa težka in ilovnata, jo zboljšamo z apnenim laporjem. Da lapor hitreje sprstni, ga raztrosimo že v jeseni, spomladi ga prevlačimo z brano, da se razdrobi in razsuje. Če hočemo z laporjem zemljo pognojiti, je treba, da ga navozimo vsaj za en palec na debelo po njivi, obenem pa moramo njivo pognojiti s hlevskim gnojem, sicer nam zemlja opeša enako, kakor če bi gnojili z apnom. Vendar je gnojenje z laporjem izdatnejše, nego gnojenje z apnom ter se pozna več let. Koliko izda takšno gnojenje, se ravna po lastnostih laporja in po lastnostih zemlje, kakor tudi po tem, koliko laporja smo navozili. Za 1 ha je potrebno približno 200—300 metrskih stotov laporja, če vsebuje ta 50 odstotkov apna, sicer ga je potrebno še več. Svetlosivi lapor vsebuje več apna, nego temnosivi lapor, v katerem je zopet več kalija, nego v prvem.

Na vrtu. Pred nastopom sneženega vremena spravimo zelenjavo v prezimovalne prostore. V ta namen izkopamo 20 cm globoke in približno 2 metra široke jame, v katere vložimo zelenjavo. Jame pokrijemo z deskami in damo na vrh še plast listja. V lepem vremenu pustimo jame odkrito, v slabem pa jo pokrijemo. Na dveh straneh jame pustimo luknje, da more zrak dohajati v jame. Rastline, ki začno gniti, odstranjujemo od časa do časa. V takšnih jamah prehranjujemo z uspehom solato, špinačo in zimski por, ohrovt, motovilec in rožni kapus pa puščamo najbolj na prostem. V kleti prezimujemo tako, da naspijemo peska, v katerega vsadimo rastline. Pesek mora biti zmerno vlažen in ga je treba zato večkrat poškopiti. Rastlinam se puste korenine, da ne ovenejo. Kletni prostor izrabimo najbolje na ta način, da sadimo rastline na piramidalne kupe v zemljo, druga vrh druge. Prekopajmo prazne grede z lopato ter nanosimo na nje gnoja. V rastlinjakih pazimo na primerno kurjavo.

V kleti. Vinski mošči v novembru pokipevajo. To zavisí od kletne topline in kakovosti dotičnega mošta. Kdor je bral v poznih dneh oktobra, je naprešal mošt, ki ponekod prekaša lanskega. Po končanem burnem vrenju je mošt v sodu večkrat premešati s kolom ali za to nalašč pripravljeno

kositreno lato. S tem zmanjšamo množino vinske kisline in dosežemo popolnejše pokipenje in hitrejšo čiščenje mladega vina. Mešanje naj se vrši vsaki drugi ali tretji dan. Ko je vrenje ponehalo, ne pozabimo sodov pravočasno zaliti. Z zalivanjem obenem očistimo pilko vsakršne nesnage ter sode v prvem času samo narahlo zadelamo. Pilke ne ometavajmo s cunjicami ali krpami. Cunjice v sodu so isto, kakor stenj v svetiljki ter nudijo raznim škodljivim glivicam najlepšo priliko za razvoj. S prvim pretakanjem počakamo v vsakem slučaju do Novega leta, ali še dalje.

V čebelnjaku. Letos so čebele v oktobru opravile svoja predzimna dela, ker je bilo vreme za to ugodno. Nanosile so obilo praška in lepila, s katerim so zamašile vse razpokline v svojih pouličnih stanovanjih. Sedaj izletavajo še samo, da se iztrebijo. Čebele pozimi ne spe, marveč samo dremajo. Nahajajo se v klopčiču, da lažje kljubujejo zimi. Čim je zapadel sneg, je treba zapreti vse odprtine, ki vodijo v čebelnjak. Solnčni žarki ne smejo padati v notranjost čebelnjaka, ker bi čebele vznemirjali. Vznemirjene čebele pojedjo več medu, se razlazujejo po panju, ozebejo in nato poginejo. Sploh je treba v bližini čebelnjaka držati največji mir. Na izletišče je treba postaviti rešetke, da ne morejo v panje miši, ki utesejo povzročiti v satovju ogromno škodo.

V novembru listje grabijo ljudje, orači žurno njive prašajo; pastirski okrog ognjev se vrte, jesenske sappe se ne plašijo.

Na dvoru kmetiskem svinja debeli, če krmiljenje skrbnih rok opravlja vrj deklji, ki še dela in bedi, ko narava k spanju se napravlja.

Vekoslav Štampar.

Izvoz vina v Avstrijo.

Ministrstvo poljoprivrede je doposlalo mariborskemu velikemu županu odlok z dne 12. oktobra 1925, br. 37., 105-VI. sledeče vsebine:

»Po novi trgovinski pogodbi, sklenjeni med našo kraljevino in avstrijsko republiko, ki je bila pred mesecem podpisana na Dunaju in ki je deloma stopila avtonomnim potom v veljavo, je Avstrija docla ukinila prepoved uvoza vina iz naše kraljevine. Od sedaj naprej se more naše vino uvažati v Avstrijo; dovoljenja za uvoz izdaja avstrijsko ministrstvo trgovine ali ustanove, katere bo ono z izdavanjem uvoznih dovoljenj pooblastilo. Naš ministrstvo bo zahtevalo od avstrijske vlade tozadevne podatke in jih bo dalo naši javnosti na znanje.

Carina na vino znaša 30 zlatih kron do izcrpanja kontingenta od 40.000 hl belega in 40.000 hl črnega vina. Za vino, izvoženo nad ta kontingent, se plača carina od 60 avstrijskih zlatih kron, t. j. za vino iz pod 13 odst. (prostornih) litrolah.

Evidenca o izcrpljenju kontingenta bo vodila avstrijska carina. Razdelitve kontingenta za sedaj ne bo, t. j. prepušča se izvoznikarjem, trgovcem, da v mejah kontingenta izvažajo vino.

Trgovci in izvoznikarji v mariborski oblasti smejo participirati na cmenjenem kontingentu po znižani carinski tarifi.

Vprašanje prekmurskih sezonskih delavcev. V Prekmurju je 12.000 kmetijskih delavcev, ki gredo vsako leto na delo na razna veleposestva v Jugoslaviji in na Madžarskem. Na Madžarsko jih odhaja vsako leto okoli 4000. En del, nekaj tisoč, sploh ne more najti stalnega dela. Sedaj pa izgleda tako, da bo Madžarska prepovala dohod našim delavcem, s tem bi se pri nas število nezaposlenih delavcev takoj povišalo za 4000. Zato je nujno potrebno, da naša vlada izposluje pri madžarski vladi dovoljenja, da smejo naši delavci iz Prekmurja tudi še v bodoče iskati dela na Madžarskem. Istotako je vprašanje carine važno. Naši delavci, ki delajo na madžarskih veleposestvih, dobe glavno plačilo v žitu oziroma sploh v pridelku. A ravno na žito je pri nas uvozna carina občutna. Zato bi bilo nujno potrebno, da se naše sezone kmetijske delavce oprosti od vsake carine, kadar prinašajo iz Madžarske žito, ki so ga tam prejeli za svoje delo.

Pridelek žita je letos po celem svetu mnogo večji, nego je bil dosedanja leta. V državah, ki uvažajo (Nemčija, Francija, Avstrija itd.) je zaznamovati velik napredek, istotako v državah, ki žito izvažajo. Zelo nevaren konkurent nam postaja Rusija. Računa se, da bo mogla Rusija od letošnjega prebitka izvoziti že okoli 150 tisoč vagonov žita. V izvoznih državah je prebi-

tek mnogo večji, nego je potreba v uvoznih državah.

Sleparije z živinsko soljo. Kmetijski družbi prihajajo poročila, da se ponuja v Savinjski dolini kajnit v podobni rdečkaste soli kmetovalcem v nakup kot živinsko sol. Ker je kajnit zdravju škodljiv, svarimo naše gospodarje pred nakupom take soli, ki se prodaja za živinsko sol. Živinske soli danes sploh nimamo, in kar se ponuja pod tem imenom, je samo sleparija, s katero si delajo brezvestni trgovci masne dobičke na račun in škodo nednega kmeta. Okrajna glavarstva pa

prosimo, da posvetijo tej trgovini vso potrebno pozornost, kar je kaznjivega, naj kaznujejo!

Zadružništvo v Rusiji. Po vojski se je pričelo zadružništvo v Rusiji močno razvijati. Posebno se razvija konsumno zadružništvo, katerega vlada močno podpira v berbi s trgovino. Zato raste število konsumnih zadrug in se širi tudi njih poslovanje. Vsega skupaj je bilo letos 1. aprila v Rusiji 23.821 konsumnih zadrug z 43.685 prodajalnami, ki so šteje 8 milijonov članov. Dne 1. oktobra 1923 je bilo samo 18.002 zadrug z 24.636 prodajalnami in s

4.896.000 člani. Opazuje se, da se zlasti po vaseh zelo množijo konsumne zadruge. 1. oktobra 1923 je bilo po vaseh 16.105 konsumnih zadrug z 21 tisoč 240 prodajalnami in z 2.297.000 člani. — 1. aprila letos pa je bilo na kmetih že 22.244 konsumnih zadrug z 32.558 prodajalnami in z 4.360.000 člani. Mestne zadruge so imele članov 1. oktobra 1923 2.599.000, 1. aprila letos pa že 3.562.000. V konsumnih zadrugah je torej okrog 8 milijonov članov. — Če računamo na vsakega zadrugarja še tri člane družine, pridemo do rezultata, da oskrbuje te

zadruge že 30 milijonov ljudi od 140 milijonov prebivalcev današnje Rusije. Poleg tega štejejo poljedelske zadruge 2.900.000 članov, produktivne zadruge zopet 450.000 članov, tako da pridemo do števila 40 milijonov, kar znači da zadružništvo v Rusiji obsega tretjino prebivalstva.

Živinski sejem v Ljubljani 4. t. l. Degen: 130 volov, 120 krav, 23 telet, 213 prašičev, 373 konjev in 14 žrebet. Cene (v dinarjih): Voli prvevrstni za kg žive teže 9.50 do 10, voli rejni 8.75 do 9.25, za vprego 8 do 8.50. Krave rejne 7.50 do 8, debele 8.25 do

8.50, klobasarice 4 do 4.50. Teteta, težja, debela 11.50 do 11.75, rejena 11 do 11.25, zaklana 14.50 do 15. Prašiči špeharji 16.50 do 17.50, peršutarji 11.25 do 12; zaklani prašiči 16 do 16.50; banaški špeharji, prima, 17 do 18, lažji 16 do 16.75. Plemenske krave s teleti 2500 do 4000. Plemenski prasci do entedenski 120—200. Konji za vprego 2500 do 5000. Zelo živahna je bila kupčija s plemenskimi prasci. Mnogo je bilo krav s teleti. Predober prigon takoj potisne cene nekoliko nazaj. Več ko je blaga, slabša je cena.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Vloge na knjižice in tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju. — Krediti v tekočem računu. — **Eskont menic.** — **Inkaso.**

Račun poštne hranilnice št. 14257. — Brzjavke »KMETSKIDOM«.

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani

Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje.

Posojila na vknjižbo, proti poroštvu, zastavi premičnin in vrednostnih papirjev. — **Čekovni promet.** — **Nakazila.**

Poslovne ure od 8—12¹/₂, dopoldne in od 3—4¹/₂ popoldne.

Edino najboljši

Šivalni stroji in kolesa so le **Josip Petelinc-a** Ljubljana (blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

znamke **Gritzner, Phönix in Adler** za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.

Pouk v vezenju in krpanju brezplačen. Večletna garancija. Delavnica na razpolago.

Telefon 913

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Mariljin trg št. 8

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje **najugodnejše**. Vezane vloge obrestuje po dogovoru. — Podeljuje proti dobremu poroštvu osebne, trgovske in obrtne, posebno kratkoročne kredite.

„DUNGIT“

najboljše sredstvo za konzerviranje in zboljšanje hlevskega gnoja izdeluje in priporoča ter vsakovrstna pojasnila daje

Prva jugoslovanska tvornica za „DUNGIT“ v Ljubljani

„Tvrda ANTON KOB“ v Ljubljani, Ljanska cesta št. 22. (Tovarna v Borovnici.)

V zalogi pri Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

ARBORIN

sredstvo za zatiranje škodljivcev na sadnem drevju, gosenični lep, cepilno smolo in druga razkuževalna sredstva za dom, vrt in hlev izdeluje tvrdka

CHEMOTECNA D. Z. O. Z.

LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 10. — (Na dvorišču.)

Najcenejše strešno kritje!

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 13

preje **VIDIC - KNEZ**

TOVARNE NA VIČU IN BRDU

nudijo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zareza kakor tudi bobrovec (biber) in sidno opeko. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

STEKLENI STREŠNIK VEDNO V ZALOGI.

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji

VRT Džamonja in drugovi.

dr. z o. zav. Maribor.

Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepcov) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriških podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno ukrasno grmovje in drevje imamo celo leto. — Zahtevajte cenike!

Zapomni si,

da kupiš srajce po Din 45—, 48—, 50— 35— in najboljše po Din 60— in v trgovini **MIHAJLO LAPUH**, — Škofja Loka, kapucinsko predmestje. — Velika izbira vsakovrstnega manufakturnega blaga!

TISKARNA „MERKUR“

TRG. - INDUSTRI. DELNIŠKA DRUŽBA

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica 13

Telefon št. 552

Telefon št. 552

Se priporoča za izdelavo vseh v tiskarsko stroko spadajočih del.

LASTNA KNJIGOVEZNICA

Ljubljanska posojilnica

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Mestni trg 6

sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Večje in stalne vloge obrestuje po dogovoru.

Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbe, poroštvu in proti zastavitvi.

GOSPODINJE, ŠIVILJE, OBRITNIKI!

Do sedaj neprekosljivi

šivalni stroji **KÖHLER** z 10 letnim jamstvom

se dobe v najmodernejših opremljenih za rodbino, šivilje, krojače in čevljarje pri tvrdki

IV. AUERHAMMER, Ljubljana, Kolodvorska 3.

Zaloga za Gorenjsko: **LOVRO REBOLJ V KRANJU.**

Prodaja se tudi na obroke.

Kupim vsako množino

sadjevca (mošta).

Ponudbe z navedbo množine na

Vrečko & Debovšek

Šmiklavž, Slovenjgradec.

Ali je to res,

da se kupi v trgovini **Mihajlo Lapuh**, Škofja Loka, kapucinsko predmestje, štof že po Din 40— in močne porhante po Din 12— meter? Poskusi sam!

„Srgo“ patrona uniči sigurno vse **poljske miš**.

Jugoslovanski izdelek, ki prekosi vse dosedanje inozemske izdelke te vrste. — Zahtevajte ponudbo!

Železarna in livarna:

A. Pogačnik, Ruše pri Mariboru

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavnica: Din 50.000.000—

Rezervni zaklad: ca. Din 10.000.000—

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta

PODRUŽNICE:

Brezice

Celje

Črnomelj

Gorica

Kranj

Maribor

Mežkova

Novi Sad

Ptuj

Sarajevo

Split

Trst

AGENCIJA:

Logatec

Brzjavni naslov: **BANKA LJUBLJANA**

Telefon št. 261, 413, 302, 503 in 504

SE PRIPOROČA ZA VSE V BANČNO STROKO SPADAJOČE POSLE